

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نیم‌سال دوم تحصیلی ۹۵-۹۴

پایه دوم ۵ ساله
پایه چهارم ۷ ساله

مهر مدرسه

ردیف:		
نام و نام خانوادگی: ۸ صبح	نمره: ۲۰	مدت: ۹۰ دقیقه
شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حرف

کد امتحان:	۲۹۴۲/۱۲
تاریخ:	۱۳۹۵/۰۳/۱۲
نوع امتحان:	عقاید استدلالی ۲
کتاب:	آموزش کلام اسلامی
موضوع:	جلد اول: از ابتدای قدرت الهی تا پایان کتاب (ص ۲۲۸-۳۴۸) و جلد دوم: از ابتدای کتاب تا ابتدای بخش ششم (ص ۹-۱۲۸)

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد ملی: ..... مدرسه علی: ..... شهرستان: ..... استان: .....

۱- کدام صفت در استدلال برای «سرمدیت خدا» واقع می‌شود؟ ج ۱ ص ۲۴۴

- الف. علم
- ب. حیا
- ج. قدرت
- د. وجوب وجود

۰/۵

۲- نظر اشاعره درباره رؤیت خداوند کدام است؟ ج ۱ ص ۲۷۸ س ۱۵

- الف. در دنیا و آخرت قابل رؤیت نیست.
- ب. در دنیا و آخرت قابل رؤیت است.
- ج. فقط در آخرت قابل رؤیت است.
- د. فقط در دنیا قابل رؤیت است.

۰/۵

۳- روایت شریف «ألا و إن الشجرة البرية أصلبُ عوداً» در مقام بیان چه نکته‌ای درباره «شروع» است؟ ج ۱ ص ۳۱۰

- الف. نقش انسان در ایجاد شر
- ب. یادآوری نعمات به واسطه شر
- ج. فایده شر در شکوفایی استعدادها
- د. بیدارگری ظالمان به واسطه شرور

۰/۵

۴- «وجوب لطف» مستقیماً ناشی از کدام صفت الهی است؟ ج ۲ ص ۲۴

- الف. حکمت الهی
- ب. کمال مطلق
- ج. قدرت الهی
- د. عدل الهی

۰/۵

۵- بنابر نظر مؤلف معنای اصلی «وحي» چیست؟ ج ۲ ص ۶۵

- الف. اشاره سریع
- ب. اعلام پنهانی
- ج. کلام رمزی
- د. کلام سریع

۰/۵

۶- نظریه «صرفه» در مقابل کدام یک از نظریه‌های زیر است؟ ج ۲ ص ۱۰۱ س ۳

- الف. لطف
- ب. علم خدا
- ج. عصمت انبیاء
- د. اعجاز ذاتی قرآن

۰/۵

۷- چهار اصل برآمده از تعریف: «قادر کسی است که اگر بخواهد، فعلی را انجام می‌دهد و اگر بخواهد آن را ترک می‌کند» را درباره

«قدرت» به اختصار بنویسید. ج ۱ ص ۲۲۸ و ۲۲۹ - ۲ نمره

۲

جواب: ۱. قدرت داشتن بر انجام کاری لزوماً به معنای وقوع آن کار نیست. ۲. فاعل قادر، قبل از انجام فعل نیز به صفت قدرت متصف است. ۳. قدرت همواره به دو امر متقابل، یعنی انجام و ترک تعلق می‌گیرد. ۴. تقابل دو مفهوم قدرت و عجز، از سنخ تقابل عدم و ملکه است. (۲ نمره)

۸- استدلالی از عدلیه و از اشاعره بر «صدق الهی» نوشته، چرا اشاعره استدلال عدلیه را نمی‌پذیرند؟ ج ۱ ص ۲۶۸ و ۲۶۹ - ۲ نمره

۲

جواب:

عدلیه: کذب و دروغ‌گویی عقلاً کار قبیحی است و انجام کار قبیح از سوی خداوند محال است. بنابر این کذب و دروغ‌گویی از جانب خداوند محال است. (نمره ۰/۷۵)
اشاعره: کذب و دروغ‌گویی نقص است و هرگونه نقصی در مورد خداوند محال است پس کذب در مورد خداوند محال است. (نمره ۰/۷۵) به دلیل اینکه استدلال عدلیه مبتنی بر قبول حسن و قبح عقلی است و اشاعره حسن و قبح عقلی را قبول ندارند، استدلال عدلیه را نمی‌پذیرند. (نمره ۰/۵)

۲

۹- استدلال اشاعره بر نفی غایتمندی فعل خداوند را تقریر کرده، نقد کنید. ج ۱ ص ۳۰۲ - ۲ نمره

جواب: انجام فعل برای تحصیل غایت نشانه آن است که حصول غایت مزبور کمالی برای فاعل است در نتیجه چنین فاعلی با انجام فعل، کمالی را بدست آورد بر این اساس، غایتمندی افعال الهی مستلزم استکمال است [و استکمال ملازم نقص است] که با مقام الوهی سازگار نیست. (نمره ۱/۵) نقد: غایت در افعال الهی در حقیقت غایت فعل است و موجب کمال مخلوقات می‌شود نه غایت فاعل. (نمره ۰/۵)

۱۰- چگونه می‌توان به کسانی که قضاء و قدر علمی الهی را مستلزم سلب اختیار از انسان می‌دانند، پاسخ داد؟ توضیح دهید. ج ۱ ص ۳۲۹

۱/۵

۱/۵ - نمره

جواب: قضا و قدر علمی خداوند به افعال انسان، به صورت مطلق تعلق نمی‌گیرد بلکه متعلق قضا و قدر، عمل انسان با تمام خصوصیات آن است از جمله این خصوصیات، اختیاری بودن و تاثیر اراده در وقوع آن اشاره نمود، بنابر این خداوند از ازل می‌داند که انسان با بهره‌گیری از اختیار خود، اعمال خاصی را انجام می‌دهد و بدیهی است در این صورت نه تنها علم الهی با اختیار انسان منافات ندارد بلکه آن را تاکید می‌کند.

۱/۵

۱۱- استدلالی از مَفوضه بر نظریه تفویض به اختصار نوشته، نقد کنید. ج ۱ ص ۳۴۳ - ۱/۵ نمره

جواب: اگر انسان‌ها در انجام افعال خود مستقل نباشند، لازم می‌آید که اساس تکلیف و شریعت در هم ریزد، چرا که هیچ انسانی استحقاق ثواب و عقاب الهی را نخواهد داشت. (نمره ۱) نقد: در صورتی که ادله را کافی بدانیم تنها نظریه جبر را ابطال می‌کند ولی ادعای تفویض را اثبات نمی‌کند. (نمره ۰/۵)

۱۲- استدلال بر ضرورت بعثت انبیاء از طریق «نیاز به معارف و حیانی» را به همراه مقدمات آن تقریر نمایید. ج ۲ ص ۲۹ - ۲ نمره

۲

جواب:

۱. هدف از آفرینش انسان این است که به کمالات شایسته خود دست یابد. ۲. کمال مطلوب انسان به صورت قهری حاصل نمی‌شود بلکه اختیاری است. ۳. انسان برای استفاده از اختیار باید علم به درست و نادرست داشته باشد. ۴. منابع و ابزارهایی مثل حس و عقل برای وصول انسان به کمال نهایی کفایت نمی‌کند، در نتیجه برای رسیدن به کمال نهایی به منبعی غیر از عقل و حس نیاز است در نتیجه حکمت الهی اقتضاء می‌کند که پیامبرانی را مبعوث نماید تا مجموعه‌ای از آنچه که شناخت آن برای وصول انسان به کمال نهایی‌اش لازم است، در اختیار بشر قرار دهد.

۲

۱۳- توضیح دهید چگونه عصمت با اختیار معصوم سازگار است؟ ج ۲ ص ۷۳ س ۴ - ۲ نمره

جواب: انسان‌های معصوم به دلیل مشاهده حضوری باطن گناهان و آثار شوم آن در مرتبه‌ای قرار دارند که هیچ‌گاه اراده انجام معصیت نمی‌کنند. همان‌گونه که شخص بسیار تشنه ظرف زهری را که مقابل خود می‌بیند در صورت آگاهی از زهر بودن آن، میل نمی‌کند. همچنین انسان معصوم به خاطر غرق شدن در اوصاف جمال پروردگار بر خلاف رضای پروردگار خود کاری انجام نمی‌دهد.

۲

۱۴- «عدم اختلاف در قرآن» را به عنوان وجهی از وجوه اعجاز قرآن تبیین نمایید. ج ۲ ص ۱۰۷ - ۲ نمره

جواب: جهان طبیعت جهانی در معرض تغییر است و به تدریج از نقص به سوی کمال حرکت می‌کند، انسان نیز به که مثابه یکی از اعضای این جهان، همواره دستخوش دگرگونی است و حتی افکار و اندیشه‌هایش در طول زمان تغییر می‌کند، مطالعه آثار اندیشمندان نیز نشان می‌دهد که افکار آن‌ها همواره ثابت نیست، از سوی دیگر تاریخ گواه است که آیات قرآن به تدریج و در طول ۲۳ سال بر زبان پیامبر صلی‌الله علیه و آله جاری گردید، گاه در مکه گاه در مدینه، گاه در سختی گاه در آرامش، گاه در سفر گاه در حضر با این حال نه در ناحیه روش و نه در ناحیه محتوای هیچ ناسازگاری و اختلافی در میان آیات وجود ندارد.

۱۵- مضمون چهار دسته از آیاتی را که دلالت بر جهانی بودن و جاودانگی اسلام دارند را بنویسید. ج ۲ ص ۱۲۱ تا ۱۲۳ - ۲ نمره

۲

جواب:

۱. پاره‌ای از آیات گویای آن هستند که پیامبر صلی‌الله علیه و آله پیغام‌آوری برای همه مردم بوده است. ۲. در بسیاری از آیات قرآن «ناس» و «بنی آدم» و «ایها الذین آمنوا» مورد خطاب قرار گرفته‌اند بدون آنکه مقید به زمان و مکان و قوم خاصی باشند. ۳. در شماری از آیات گفته می‌شود که قرآن کتاب هدایت برای «ناس» یا «عالمین» است. ۴. در پاره‌ای از آیات سخن از مکلف بودن همه مردم به انجام تکالیف اسلام است. ۵. قرآن از پیروزی اسلام بر همه ادیان، از جمله ادیان پیشین سخن می‌گوید. [نوشتن چهار مضمون کفایت می‌کند.]